

A művészi tevékenység csak azután következik, mikor a napi penzumot már leróta.

A fametszés és a rézkarc technikai fogásait páratlan rajztehetségének köszönhetően mester nélkül, autodidakta módon sajátítja el. Az 1930-as évektől fő műfaja a kisgrafika, ezen belül is a legjelentősebb az ex libris.

Figyelmét az 1924-ben Sopronba telepedő Holl Jenő vasútigazgató és lelkes ex libris gyűjtő tereli az ex libris felé. Holl több ezer darabos gyűjteménye nemzetközi mércével mérve is jelentős kollekciónak volt. Holl gyűjtőkedve, gyűjteménye mintáértékű volt a századelő Sopronjában.

Sterbenz megrendelői között megjelenik Sopron fényképész-krónikása Diebold Károly, a művészettörténész Csatkai Endre, Winkler Oszkár és Tompos Ernő építész, Király Jenő kórházigazgató, és a könyvtárigazgató Hiller István. Az ex libris tulajdonosok után kutatva egy sor asztalost, néhány kőfaragót, könyvkötőt és sok egyéb mesterembert, valamint számos jószomszédot is találtam. „*Sterbenz könyvjegyeiben egy különös helyi művelődéstörténet rajzolódik ki*” – írja könyvében Bellák Gábor, majd így folytatja: „*Ex libriseiből akár függetlenül a művész hatalmas szakmai műveltségétől is, egy olyan művelt, kulturált polgárság képe rajzolódik ki, amely a polgárlét számára nem túl kedvező 50-60-70-es években sem vesztette el szellemi orientációját.*” (BELLÁK Gábor: Sterbenz. Sopron: Hillebrand, 2003. p. 7.) De képviselteti itt magát az ország ex libris-gyűjtő társadalma is. Sterbenz készít ex librist Galambos Ferencnek, Lustig Istvánnak, Petrikovits Lászlónak, Reisinger Jenőnek, Semsey Andornak. Intézményektől is kap megrendelést, így a Soproni Városi Könyvtár, a Soproni Múzeum könyveinek egy részét is az általa készített ex librisek díszítik.

Ex libriseinek visszatérő motívumai Sopron nevezetességei: a Fő tér, a Szentháromság-szobor, a Tűztorony, a Rózsa utca, a Bécsi domb és belvárosi utcárszletek. Gyakran jelenik meg az egyes darabokon a szőlészetre, borászatra, borivásra emlékeztető motívumok. Nem véletlen, Sopron életében mindig nagy jelentősége volt a bortermelésnek, és Sterbenz maga is nagy tisztelője volt a jó bornak. Viccelődni is szoktak azon, hogy borivó ember létére a Soproni Sörgyár ösztöndíját élvezte! A növények közül leggyakrabban a ciklámen – mint Sopron szimbóluma – és a bábakalács – Sterbenz egyik kedvenc növénye – jelenik meg. Ezek a szimbólumok többnyire csak színesítik a kicsi lapon megjelenített történetet. Ha gondosan végignézzük ezeket a parányi grafikákat, kirajzolódik bennünk a kép a megrendelőről. Felismerni véljük erőnyeit és gyengeségeit, foglalkozását, passzióját, esetenként még a koráról is kialakul bennünk a kép. Mindezt az „üzenetet” hallatlan technikai biztonsággal közvetíti, és munkáiban örökké jelen van humora, városszeretete.

„*Sterbenz Károly kisgrafikai művészetét nemes konzervativizmus uralja, ez a konzervativizmus azonban nem korszerűtlenség, inkább egy időtálló szépségideál megőrzését jelenti*” – írja Galambos Ferenc 1965-ben a Kisgrafikai Értesítőben megjelent írásában. (GALAMBOS, 1965, p. 195.)

Sterbenz nemzetközi értelemben is az ex libris műfajának kiemelkedő jelentőségű személyisége, az ex libris gyűjtők kongresszusait kísérő kiállítások rendszeres résztvevője.

Sopron elismert és megbecsült polgára volt. Városa 1971-ben Lackner-éremmel, 1979-ben Pro Urbe díjjal tüntette ki.

A művész születésének 110. évfordulójára elkészül ex libriseinek jegyzéke, mely 343 lap leírását, és közel 300 könyv-reprodukcióját tartalmazza.

Orbán Anna

KÖNIG RÓBERT M. S. MESTER DÍJAS

2010. október 22-én tizedik alkalommal adták át az európai és nemzeti jelleg képzőművészeti ötvözését elismerő „M. S. mester” díjat. A díjat a XXI. századi lóábrázolást összegző hatvani kiállítás megnyitóján vette át König Róbert.

Az alkalmat az adta, hogy Balassi Bálint 1580-ban, 430 évvel ezelőtt mint lovas kapitány az akkor török megszállás alatt lévő Hatvan városában rajtaütést hajtott végre a vásár alkalmából. Erre az évfordulóra rendezték meg a magyar képzőművészek „Az jó hamar lovakról” című tárlatot a Hatvani Múzeumban s ezen az örök képzőművészeti téma: a lóábrázolás XXI. századi kísérletét állították közönség elé.

A „vitési képzőművészet” alkotást megújító, képzeletet serkentő jellegére világított rá megnyitójában Molnár Pál újságíró, az M. S. mester díj kuratóriumi tagja. H. Szilasi Ágota múze-

König Róbert linómetszete, X3 (2005), 80×110

umigazgató azt emelte ki, hogy egy-egy térség szellemi erejét pezdítheti fel, ha országos rendezvényt nagy múltú vidéki városban hoznak tető alá. Szinyei András alpolgármester kifejezte, hogy Hatvannak fontos a Balassi hagyomány, s ezt most főleleveníti a magyar képzőművészet elitjének kiállítása.

A tárgynak, magának a lónak kiváló ismerete is jellemzi az alkotásokat – mutatott rá Mihály Gábor Munkácsy-díjas szobrászművész, az M. S. mester díj kuratóriumának tagja, a díjat megtestesítő bronz kisplasztika alkotója. Ő jelentette be, hogy a kuratórium döntése értelmében az idén König Róbert vehette át az európai szellemiségű elismerést.

König Róbert a tizedik M. S. mester díjat átvéve kifejezte, hogy nagyra értékeli a képzőművészeti díj szellemiségét. Elengedhetetlennek látja az európai nagyságok követését, a műalkotásokkal keresett szépséget, a művészi tudás és alkotóerő tiszteletét a XXI. században is.

A díjat 2001-ben alapította Mihály Gábor Munkácsy-díjas szobrászművész és Molnár Pál Eötvös József-díjas újságíró. A bronz kisplasztikát M. S. mester 1506-ban festett, „Mária látogatása Erzsébetnél” c. műve ihlette.

Palásthy

A Kisgrafika Barátok Köre Egyesület
internetes honlapja a
www.kisgrafika.hu
címen érhető el.

